

II

(Ikke-lovgivningsmæssige retsakter)

FORRETNINGSORDENER OG PROCESREGLEMENTER

PRAKTISKE ANVISNINGER TIL PARTERNE VEDRØRENDE SAGER FOR DOMSTOLEN

Indhold

I.	ALMINDELIGE BESTEMMELSER	3
	Faserne i retsforhandlingerne for Domstolen og deres væsentlige kendetegn	3
	Partsrepræsentation for Domstolen	3
	Udgifter i forbindelse med sagens behandling ved Domstolen og retshjælp	4
	Anonymitet	4
II.	RETSFORHANDLINGERNES SKRIFTLIGE DEL	4
	Formålet med retsforhandlingernes skriftlige del	4
	Retsforhandlingernes skriftlige del i præjudicielle sager	5
	Retsforhandlingernes skriftlige del i direkte søgsmål	5
	<i>Stævning</i>	5
	<i>Svarskrift</i>	5
	<i>Replik og duplik</i>	6
	<i>Anmodning om fremskyndet procedure</i>	6
	<i>Anmodning om udsættelse af gennemførelsen eller andre foreløbige forholdsregler (sager om foreløbige forholdsregler)</i>	6
	Retsforhandlingernes skriftlige del i appelsager	6
	<i>Appelskrift</i>	6
	<i>Svarskrift</i>	7
	<i>Kontraappel</i>	7
	<i>Svarskrift vedrørende kontraappel</i>	7
	<i>Replik og duplik</i>	7
	<i>Appeller iværksat i medfør af statutens artikel 57</i>	8

Intervention i direkte søgsmål og appelsager	8
<i>Anmodning om intervention</i>	8
<i>Interventionsindlæg</i>	8
<i>Bemærkninger til interventionsindlægget</i>	8
<i>Anmodninger om intervention, der fremsættes for sent</i>	8
<i>Intervention inden for rammerne af en sag om foreløbige forholdsregler eller i en fremskyndet procedure</i>	8
<i>Udelukkelse af intervention i præjudicielle sager</i>	9
Processkrifternes form og struktur	9
Indlevering og fremsendelse af processkrifter	10
III. RETSFORHANDLINGERNES MUNDTLIGE DEL	11
Formålet med mundtlig forhandling	11
Anmodning om retsmøde	11
Indkaldelse til retsmødet og nødvendigheden af en hurtig besvarelse heraf	11
Forholdsregler i forbindelse med retsmødet	11
Det sædvanlige forløb af en mundtlig forhandling	11
Retsmødets første del: de mundtlige indlæg	12
<i>Formålet med mundtlige indlæg</i>	12
<i>Taletid og eventuel forlængelse heraf</i>	12
<i>Antallet af procederende</i>	12
Retsmødets anden del: spørgsmål fra Domstolens medlemmer	12
Retsmødets tredje del: svarene	13
Virkingen af og hensyntagen til simultantolkning	13
Efter den mundtlige forhandling	13
IV. AFSLUTTENDE BESTEMMELSER	13

DOMSTOLEN HAR —

under henvisning til procesreglementet af 25. september 2012 ⁽¹⁾ og navnlig dets artikel 208,

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den 25. september 2012 vedtog Domstolen med Rådets godkendelse et nyt procesreglement, der ophævede procesreglementet af 19. juni 1991, som ændret senest den 24. maj 2011. Procesreglementet, som trådte i kraft den 1. november 2012, har bl.a. til formål at tilpasse opbygningen og indholdet af Domstolens procesreglement til den udvikling, der er sket med hensyn til de sager, der afgøres af Domstolen, og navnlig til det stigende antal præjudicielle forelæggelser fra retterne i Unionens medlemsstater, ligesom procesreglementet med hensyn til flere vigtige aspekter samtidig supplerer og tydeliggør de regler, der finder anvendelse på forløbet af retsforhandlingerne for Domstolen.

⁽¹⁾ EUT L 265 af 29.9.2012, s. 1, som ændret den 18.6.2013 (EUT L 173 af 26.6.2013, s. 65).

- (2) Af hensyn til retsplejen og af hensyn til en bedre læsbarhed bør de praktiske anvisninger vedrørende direkte søgsmål og appelsager, som blev vedtaget på grundlag af det tidligere procesreglement, følgelig erstattes, og parterne samt deres repræsentanter bør gives praktiske anvisninger, som er baseret på det nye procesreglement, og som bl.a. tager hensyn til de erfaringer, der er gjort i forbindelse med anvendelsen af sidstnævnte.
- (3) Disse nye anvisninger, der finder anvendelse på alle kategorier af sager, som indbringes for Domstolen, erstatter ikke de relevante bestemmelser i statuten og procesreglementet. De har til formål at gøre rækkevidden af disse bestemmelser mere forståelig for parterne og deres repræsentanter, samt nærmere at præcisere forløbet af retsforhandlingerne for Domstolen, herunder de begrænsninger, som påhviler sidstnævnte, navnlig for så vidt angår behandling og oversættelse af processkrifter eller simultantolkning af indlæg, der afgives under den mundtlige forhandling. I en sammenhæng, der er karakteriseret dels ved en konstant stigning af det antal sager, der indbringes for Domstolen, dels ved en øget kompleksitet af de omhandlede sager, udgør en overholdelse af og en hensyntagen til disse anvisninger således i praksis, for såvel parterne som Domstolen, den bedste garanti for, at Domstolen kan behandle sagerne bedst muligt.
- (4) Af hensyn til klarheden bør disse nye anvisninger endvidere indbefatte visse mere praktiske anvisninger — som tidligere var indeholdt i vejledningen for advokater og andre partsrepræsentanter, instruksen for justitssekretæren ved Domstolen eller i retsmødeindkaldelserne — vedrørende såvel indlevering og forkyndelse af processkrifter som det konkrete forløb af sagens mundtlige del —

VEDTAGET FØLGENDE PRAKTISKE ANVISNINGER:

I. ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Faserne i retsforhandlingerne for Domstolen og deres væsentlige kendetegn

1. Med forbehold for særlige bestemmelser, der er fastsat i protokollen vedrørende statuten for Den Europæiske Unions Domstol (herefter »statuten«) eller i procesreglementet, omfatter retsforhandlingerne for Domstolen som hovedregel en skriftlig del og en mundtlig del. Den skriftlige del har til formål, at sagens parter giver Domstolen en fremstilling af deres klagepunkter, anbringender og argumenter, eller for så vidt angår præjudicielle sager at de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, indgiver skriftlige indlæg med de bemærkninger, som de ønsker at fremsætte vedrørende de spørgsmål, der er blevet stillet af retterne i Unionens medlemsstater. Den mundtlige del, som følger efter den skriftlige del, har til formål at fuldstændiggøre Domstolens kendskab til sagen ved eventuelt at høre sagens parter eller de berørte under en mundtlig forhandling, samt i givet fald at høre generaladvokatens forslag til afgørelse.

Partsrepræsentation for Domstolen

2. I henhold til bestemmelserne i statuttens artikel 19 har parterne i en sag for Domstolen pligt til at lade sig repræsentere ved en person, der har bemyndigelse hertil. Med undtagelse af medlemsstater, andre stater, der er parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (herefter »EØS-aftalen«), Den Europæiske Frihandelssammenslutnings tilsynsmyndighed (herefter »EFTA«) og Unionens institutioner, som repræsenteres af en befuldmægtiget, der udpeges for hver enkelt sag, skal andre parter i sagen repræsenteres af en advokat, der har ret til at give møde for en domstol i en medlemsstat eller i en anden stat, som er part i EØS-aftalen. Beviset herfor skal ved anmodning kunne fremlægges på ethvert trin af sagens behandling. Ifølge statuttens artikel 19, stk. 7, er lærere ved højere læreanstalter, der er statsborgere i medlemsstater, hvis lovgivning tillader dem at være rettergangsfuldmægtige, sidestillet med advokater.

3. For så vidt angår repræsentationen af parterne i hovedsagen i præjudicielle sager tager Domstolen imidlertid hensyn til de processuelle regler, der finder anvendelse for den ret, der har forelagt sagen. Enhver person, der har ret til at repræsentere en part for denne ret, må derfor ligeledes repræsentere parten for Domstolen, og såfremt de nationale procesregler ikke stiller krav om repræsentation, har parterne i hovedsagen ret til selv at afgive deres skriftlige og mundtlige indlæg. Er der tvivl herom, kan Domstolen på ethvert tidspunkt indhente relevante oplysninger hos parterne, deres repræsentanter eller hos den ret, der har forelagt sagen.

4. Uanset deres titel og egenskab skal de personer, der giver møde for Domstolen, bære kappe. Når der afholdes en mundtlig forhandling, opfordres de befuldmægtigede og advokater, som deltager i denne forhandling, derfor til at bære deres egen kappe. Domstolen har et antal kapper til rådighed for parter eller repræsentanter, som ikke har deres egen.

Udgifter i forbindelse med sagens behandling ved Domstolen og retshjælp

5. Med forbehold for bestemmelserne i procesreglementets artikel 143 er sagens behandling ved Domstolen gratis, idet der hverken skal betales gebyrer eller afgifter til Domstolen ved anlæggelse af søgsmål eller ved indlevering af processkrifter. De omkostninger, der omhandles i procesreglementets artikel 137 ff., omfatter udelukkende de sagsomkostninger, »der kan kræves erstattet«, dvs. beløb, som vidner og sagkyndige eventuelt har krav på, og nødvendige udgifter, som parterne har afholdt med henblik på sagens behandling for Domstolen i forbindelse med vederlag til deres repræsentant, samt i forbindelse med rejsen til og opholdet i Luxembourg, når der afholdes en mundtlig forhandling. Domstolen træffer afgørelse om sagsomkostningerne og deres størrelse ved den dom eller kendelse, hvormed sagens behandling ved Domstolen afsluttes, mens det i præjudicielle sager tilkommer den forelæggende ret at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

6. Hvis en part, eller en part i hovedsagen for så vidt angår præjudicielle sager, helt eller delvist er ude af stand til at betale de omkostninger, der er forbundet med sagen, kan den pågældende til enhver tid ansøge om retshjælp på de betingelser, der er fastsat i henholdsvis procesreglementets artikel 115-118 og 185-189. For at kunne tages i betragtning skal sådanne ansøgninger dog være vedlagt alle de oplysninger og bilag, der er nødvendige for, at Domstolen kan vurdere ansøgerens faktiske økonomiske situation. Når Domstolen i præjudicielle sager træffer afgørelse efter anmodning fra en ret i en medlemsstat, skal parterne i hovedsagen i første række ansøge om retshjælp ved denne ret eller ved de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat, idet den hjælp, der bevilges af Domstolen, kun er subsidier i forhold til den hjælp, der bevilges nationalt.

7. Det bemærkes, at når Domstolen har bevilget retshjælp, afholder den kun udgifterne til bistand til ansøgeren og repræsentation af denne for Domstolen, i givet fald inden for de grænser, som er fastsat af dommerkollegiet. I henhold til procesreglementets regler kan disse udgifter senere opkræves af Domstolen ved den afgørelse, hvormed sagens behandling afsluttes, og hvormed der træffes afgørelse om sagsomkostningerne, og det dommerkollegium, der har truffet afgørelse vedrørende ansøgningen om retshjælp, kan i øvrigt til enhver tid tilbagekalde bevillingen, når de forudsætninger, under hvilke den er meddelt, ændrer sig under sagen.

Anonymitet

8. Når en part finder det nødvendigt, at den pågældendes identitet eller visse oplysninger om den pågældende ikke offentliggøres under en sag for Domstolen, kan parten anmode Domstolen om i givet fald helt eller delvist at foretage en anonymisering i den omhandlede sag. Af hensyn til den effektive virkning heraf skal en sådan anmodning dog indgives så hurtigt som muligt. Som følge af den stigende anvendelse af ny informations- og kommunikationsteknologi kan en anonymisering således vise sig at være væsentligt mere vanskelig at gennemføre, når meddelelsen vedrørende den pågældende sag allerede er blevet offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*, eller for så vidt angår præjudicielle sager når anmodningen om præjudiciel afgørelse allerede er blevet forkyndt for de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, ca. en måned efter anmodningens indlevering til Domstolen.

II. RETSFORHANDLINGERNES SKRIFTLIGE DEL

Formålet med retsforhandlingernes skriftlige del

9. Retsforhandlingernes skriftlige del spiller en væsentlig rolle for Domstolens forståelse af sagen, idet den gør det muligt for Domstolen på grundlag af de indlæg eller bemærkninger, som er indgivet, at få en præcis idé om genstanden for den sag, der er indbragt for den, og de forskellige aspekter heraf. Selv om dette formål er fælles for alle de sager, som indbringes for Domstolen, varierer forløbet af og rammerne for retsforhandlingernes skriftlige del dog alt efter søgsmålets art. For så vidt angår direkte søgsmål og appeller anmodes parterne om at tage stilling til de indlæg, som sagens øvrige parter har indgivet, mens retsforhandlingernes skriftlige del i præjudicielle sager er kendetegnet ved den manglende kontradiktoriske karakter, idet de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, blot anmodes om at indgive deres eventuelle bemærkninger til de spørgsmål, som en national ret har forelagt, uden at de i princippet har kendskab til andre berørtes synspunkter vedrørende samme spørgsmål. Dette medfører forskellige krav for så vidt angår såvel formen og længden af disse bemærkninger som det senere forløb af retsforhandlingerne.

Retsforhandlingernes skriftlige del i præjudicielle sager

10. Da retsforhandlingerne i præjudicielle sager ikke har kontradiktorisk karakter, gælder der ingen særlige formaliteter for indgivelsen af skriftlige bemærkninger fra de berørte, som er omfattet af statutens artikel 23. Når Domstolen forkynder en anmodning om præjudiciel afgørelse for de berørte, kan disse således, såfremt de ønsker det, indgive et indlæg, hvori de redegør for deres synspunkter vedrørende den anmodning, som den forelæggende ret har indgivet. Formålet med dette indlæg — som skal indgives inden for en frist, der ikke kan forlænges, på to måneder fra forkyndelsen af anmodningen om præjudiciel afgørelse (forlænget med en fast afstandsfrist på ti dage) — er at give Domstolen oplysninger om denne anmodnings rækkevidde, og navnlig om de svar, som bør gives på de spørgsmål, som den forelæggende ret har stillet.

11. Selv om denne fremstilling skal være fuldstændig og navnlig indeholde den argumentation, der vil kunne lægges til grund for Domstolens besvarelse af de forelagte spørgsmål, er det derimod ikke nødvendigt at gøre sig overvejelser om tvistens retlige baggrund eller dens faktiske omstændigheder, således som disse fremgår af forelæggelsesafgørelsen, medmindre der bør knyttes supplerende bemærkninger hertil. Med forbehold for særlige omstændigheder eller særskilte bestemmelser i procesreglementet, som foreskriver en begrænsning af skriftlige indlægs længde henset til sagens hastende karakter, bør skriftlige indlæg, der indgives i en præjudiciel sag, ikke overstige 20 sider.

Retsforhandlingernes skriftlige del i direkte søgsmål

Stævning

12. Da direkte søgsmål har kontradiktorisk karakter, er de underlagt strengere regler. Disse regler opregnes i procesreglementets artikel 119 ff. (fjerde afsnit) og omhandler såvel parternes forpligtelse til at lade sig repræsentere ved en befuldmægtiget eller en advokat som de formelle krav i forbindelse med indholdet og indleveringen af indlæg. Det følger navnlig af procesreglementets artikel 120, at det indledende processkrift, ud over sagsøgerens navn og adresse samt en angivelse af sagsøgte, skal indeholde præcise oplysninger om søgsmålets genstand, de anbringender og argumenter, der gøres gældende, i givet fald underbygget af de beviser eller en angivelse af de beviser, der påberåbes, samt sagsøgerens påstande. Overholdes disse krav ikke, kan stævningen — som ikke bør overstige 30 sider, medmindre der foreligger særlige omstændigheder — ikke antages til realitetsbehandling.

13. Som det således fremgår af procesreglementets artikel 120, litra c), er det desuden obligatorisk, at stævningen skal indeholde en kortfattet fremstilling af anbringenderne. Denne fremstilling — som ikke må overstige to sider — skal lette udarbejdelsen af den meddelelse, som for hver sag, der indbringes for Domstolen, skal offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende* i henhold til procesreglementets artikel 21, stk. 4.

Svarskrift

14. Svarskriftet, som omhandles i procesreglementets artikel 124, er i det væsentlige underlagt de samme formelle krav som stævningen og skal indgives inden to måneder efter dennes forkyndelse. Denne frist — som forlænges med den faste afstandsfrist på ti dage — kan kun forlænges i undtagelsestilfælde, såfremt der i rette tid indgives en behørigt begrundet anmodning herom, hvori redegøres for de omstændigheder, der begrunder en sådan forlængelse.

15. Da sagens retlige baggrund er fastsat ved stævningen, bør argumentationen i svarskriftet i videst muligt omfang struktureres i forhold til de anbringender og klagepunkter, der er gjort gældende i stævningen. Nye anbringender må ikke fremsættes under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under sagen. Tvistens retlige baggrund eller dens faktiske omstændigheder bør desuden kun behandles i svarskriftet, for så vidt som fremstillingen i stævningen bestrides eller kræver yderligere præcisering. Som stævningen, og med forbehold for særlige omstændigheder, bør svarskriftet ikke overstige 30 sider.

Replik og duplik

16. Hvis sagsøgeren og den sagsøgte finder det nødvendigt, kan de supplere deres argumentation med en replik fra sagsøgeren og en duplik fra den sagsøgte. Replikken og duplikken er underlagt samme formelle regler som stævningen og svarskriftet, men skal, henset til deres fakultative og supplerende karakter, nødvendigvis være kortere end disse. Da baggrunden og de anbringender eller klagepunkter, der ligger til grund for tvisten, er blevet grundigt fremstillet (eller bestridt) i stævningen og svarskriftet, har replikken og duplikken alene til formål at gøre det muligt for sagsøgeren og den sagsøgte at præcisere deres synspunkter eller skærpe deres argumentation vedrørende et vigtigt spørgsmål, ligesom præsidenten i medfør af procesreglementets artikel 126 i øvrigt selv kan præcisere, hvilke spørgsmål disse skrifter skal omhandle. Medmindre der foreligger særlige omstændigheder, bør en replik og en duplik ikke overstige ti sider. Disse processkrifter skal indgives til Domstolens Justitskontor inden for den frist, der er fastsat af Domstolen, idet præsidenten kun indrømmer en forlængelse heraf i undtagelsestilfælde og efter behørigt begrundet anmodning.

Anmodning om fremskyndet procedure

17. Når sagens karakter kræver, at den behandles hurtigt, kan sagsøgeren eller sagsøgte anmode Domstolen om at undergive sagen en fremskyndet procedure, der fraviger procesreglementets bestemmelser. Denne mulighed, som er fastsat i procesreglementets artikel 133, er dog undergivet et krav om, at anmodningen herom udtrykkeligt fremsættes i et særskilt dokument, som nøje fremstiller de omstændigheder, der begrunder, at denne procedure iværksættes, og den indebærer, at retsforhandlingernes skriftlige del tilpasses, når en sådan anmodning tages til følge. Således forkortes de almindelige frister for indgivelse af indlæg, det samme gør sig gældende for længden heraf, og der kan i henhold til procesreglementets artikel 134 kun indgives replik, duplik og interventionsindlæg, hvis præsidenten finder det nødvendigt.

Anmodning om udsættelse af gennemførelsen eller andre foreløbige forholdsregler (sager om foreløbige forholdsregler)

18. Et direkte søgsmål kan ligeledes ledsages af en anmodning om udsættelse af gennemførelsen eller en anmodning om foreløbige forholdsregler som omhandlet i henholdsvis artikel 278 og 279 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (herefter »TEUF«). I henhold til bestemmelserne i procesreglementets artikel 160 kan en sådan anmodning dog kun antages til realitetsbehandling, hvis den, der fremsætter anmodningen, har anlagt sag til prøvelse af den omhandlede retsakt ved Domstolen, eller hvis den hidrører fra en part i en sag, som verserer for Domstolen, og den skal fremsættes i et særskilt dokument, hvori angives sagens genstand, de omstændigheder, der medfører uopsættelighed, samt de faktiske og retlige grunde til, at den ønskede foreløbige forholdsregel umiddelbart forekommer begrundet. Anmodningen forkyndes som hovedregel for modparten, som af præsidenten meddeles en kort frist til at fremsætte skriftlige eller mundtlige bemærkninger. I særlige tilfælde af uopsættelighed kan præsidenten foreløbigt tage anmodningen til følge, endog før sådanne bemærkninger er blevet fremsat. I et sådant tilfælde kan den afgørelse, hvormed sagen om foreløbige forholdsregler afsluttes, imidlertid ikke træffes, inden denne part er blevet hørt.

Retsforhandlingernes skriftlige del i appelsager

19. Retsforhandlingernes skriftlige del i appelsager har mange ligheder med forløbet af denne fase under et direkte søgsmål. De relevante regler findes i procesreglementets artikel 167 ff. (femte afsnit), der både præciserer, hvad der skal indeholdes i appelskrifter og svarskrifter, og rækkevidden af påstandene heri.

Appelskrift

20. Som det fremgår af procesreglementets artikel 168 og 169 — som i denne henseende supplerer statutens artikel 56-58 — iværksættes der ikke appel til prøvelse af retsakter udstedt af Unionens institutioner, organer, kontorer eller agenturer, men af den afgørelse, som Retten har truffet vedrørende søgsmålet i første instans. Det følger af denne præcisering, at påstandene i appelskriftet nødvendigvis skal gå ud på, at Rettens afgørelse, således som den fremgår af denne afgørelses konklusion, ophæves helt eller delvist, og ikke, at den retsakt, som er blevet anfægtet for Retten, annulleres. De retlige anbringender og argumenter, der gøres gældende i appelskriftet — som ikke bør overstige 25 sider, medmindre der foreligger særlige omstændigheder — skal desuden angive præcist, hvilke præmisser i nævnte afgørelse der anfægtes, og udførligt redegøre for begrundelsen for, at afgørelsen er behæftet med en retlig fejl, idet appellen eller det pågældende anbringende i modsat fald afvises.

21. Med henblik på at lette udarbejdelsen af den meddelelse, der i medfør af procesreglementets artikel 21, stk. 4, offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*, skal appellanternes appelskrift endvidere indeholde en kortfattet fremstilling på højst to sider af disse anbringender, og appellanternes skal til Justitskontoret indlevere de bilag og dokumenter, der er nødvendige som dokumentation for, at kravene i statutens artikel 19, der gengives i procesreglementets artikel 119, er overholdt.

Svarskrift

22. Enhver part i den pågældende sag for Retten kan indgive svarskrift inden for en frist, der ikke kan forlænges, på to måneder fra appelskriftets forkyndelse for den pågældende — hertil lægges den faste afstandsfrist på ti dage. Dette svarskrifts indhold er underlagt de krav, der er fastsat i procesreglementets artikel 173, og påstandene heri skal i medfør af procesreglementets artikel 174 gå ud på, at appellen helt eller delvist tages til følge, afvises eller forkastes. Den retlige argumentation i svarskriftet skal i videst muligt omfang struktureres i henhold til de anbringender, appellanten har gjort gældende, mens det ikke i svarskriftet er nødvendigt at nævne tvistens retlige baggrund eller dens faktiske omstændigheder, medmindre fremstillingen i appelskriftet bestrides eller kræver præcisering. Hvis der rejses en formalitetsindsigelse om, at appellen skal afvises helt eller delvist, skal dette derimod fremgå af selve svarskriftet, idet muligheden for i et særskilt dokument at rejse en formalitetsindsigelse om sagens afvisning — som er fastsat i procesreglementets artikel 151 — ikke finder anvendelse i appelsager. Som appelskriftet, og med forbehold for særlige omstændigheder, bør svarskriftet ikke overstige 25 sider.

Kontraappel

23. Hvis en part i den pågældende sag for Retten, når appelskriftet er forkyndt for den pågældende, ønsker at anfægte Rettens afgørelse vedrørende et aspekt, som ikke fremgår af appelskriftet, kan denne part iværksætte kontraappel af Rettens afgørelse. Denne kontraappel skal iværksættes ved særskilt dokument inden for samme frist, der ikke kan forlænges, som den, der er fastsat for indgivelse af svarskrift, og den skal overholde de krav, der er fastsat i procesreglementets artikel 177 og 178. De retlige anbringender og argumenter, der fremsættes herved, skal nødvendigvis være forskellige fra dem, der gøres gældende i svarskriftet.

Svarskrift vedrørende kontraappel

24. Når der iværksættes en sådan kontraappel, kan appellanten, ligesom enhver anden part i den pågældende sag for Retten, som har en interesse i, at kontraappellen tages til følge, eller at den afvises eller forkastes, indgive et svarskrift, som er begrænset til at omhandle de anbringender, som er gjort gældende i kontraappelskriftet. I henhold til procesreglementets artikel 179 skal dette svarskrift indgives inden for en frist, der ikke kan forlænges, på to måneder fra kontraappelskriftets forkyndelse (forlænget med den faste afstandsfrist på ti dage).

Replik og duplik

25. Hvad enten der er tale om appel eller kontraappel, kan appelskriftet og svarskriftet suppleres med en replik og en duplik, eksempelvis med henblik på at give parterne mulighed for at tage stilling til formalitetsindsigelser eller nye anbringender eller beviser, som er påberåbt i svarskriftet. Til forskel fra de regler, der finder anvendelse på direkte søgsmål, er denne mulighed imidlertid underlagt et krav om, at Domstolens præsident udtrykkeligt giver tilladelse hertil. Med henblik herpå anmodes appellanten (eller den part, der har iværksat kontraappellen) om senest syv dage efter forkyndelsen af svarskriftet (eller svarskriftet vedrørende kontraappellen) — forlænget med den faste afstandsfrist på ti dage — at fremsætte en behørigt begrundet anmodning, som fremstiller begrundelsen for, at en replik ifølge denne part er nødvendig. Denne anmodning — som ikke bør overstige tre sider — skal være forståelig i sig selv, således at det ikke er nødvendigt at sammenholde med appelskriftet eller svarskriftet.

26. Henset til den særlige karakter af appelsager, som er begrænset til at behandle retsspørgsmål, kan præsidenten derudover, såfremt han tager anmodningen om replik til følge, begrænse emnet og sideantallet for en sådan replik og den efterfølgende duplik. Overholdelsen af disse angivelser er en væsentlig forudsætning for, at retsforhandlingerne forløber tilfredsstillende, idet en overskridelse af det tilladte sideantal eller en fremsættelse af andre spørgsmål i replikken eller duplikken vil medføre, at dette indlæg tilbagesendes til den, der har udfærdiget det.

Appeller iværksat i medfør af statutens artikel 57

27. Reglerne i disse anvisningers punkt 19-26 finder dog ikke fuldt ud anvendelse på appeller af Rettens afgørelser om ikke at tage en anmodning om intervention til følge eller afgørelser, som er truffet i forbindelse med en anmodning om foreløbige forholdsregler i medfør af artikel 278 TEUF og 279 TEUF. I henhold til statutens artikel 57, stk. 3, undergives sådanne appeller således den samme procedure som en anmodning om foreløbige forholdsregler, der fremsættes direkte for Domstolen. Der fastsættes derfor en kort frist for parterne, hvorunder eventuelle bemærkninger til appelskriftet kan indgives, og Domstolen træffer afgørelse vedrørende sidstnævnte uden en yderligere skriftlig del eller endog uden en mundtlig del.

Intervention i direkte søgsmål og appelsager

Anmodning om intervention

28. I henhold til statutens artikel 40 kan dels medlemsstaterne og Unionens institutioner, dels tredje-lande, der er parter i EØS-aftalen, EFTA-Tilsynsmyndigheden, Unionens organer, kontorer og agenturer samt alle andre fysiske eller juridiske personer, såfremt de opfylder betingelserne i denne artikels stk. 2 og 3, indtræde i retstvister, der er indbragt for Domstolen, med henblik på helt eller delvist at støtte en af parternes påstande. For at kunne tages i betragtning skal en anmodning om intervention fremsættes inden for den frist, der er omhandlet i procesreglementets artikel 130, stk. 1 (direkte søgsmål), eller artikel 190, stk. 2 (appelsager), og den skal overholde de betingelser, der er fastsat i procesreglementets artikel 130, stk. 2-4.

Interventionsindlæg

29. Når en anmodning om intervention tages til følge, fremsendes alle procesdokumenter, der er forkyndt for parterne, til intervenienten, i givet fald med undtagelse af hemmelige eller fortrolige dokumenter, og intervenienten har efter modtagelsen af disse dokumenter en måned til at indgive et interventionsindlæg. Selv om dette indlæg skal overholde kravene i procesreglementets artikel 132, stk. 2, må det dog nødvendigvis være kortere end det indlæg, som den part, der støttes, har indgivet, og interventionsindlægget bør ikke overstige ti sider. Da interventionen således har en accessorisk karakter i forhold til tvisten mellem sagens oprindelige parter, skal intervenienten afholde sig fra i sit indlæg at gentage de anbringender eller argumenter, som fremgår af de skriftlige indlæg, der er indgivet af den part, som intervenienten støtter, og skal kun fremstille yderligere anbringender og argumenter, som underbygger denne parts synspunkter. Det er overflødigt at gengive tvistens retlige baggrund eller faktiske omstændigheder, medmindre den fremstilling heraf, som er indeholdt i de indlæg, der er udarbejdet af sagens oprindelige parter, bestrides eller kræver yderligere præcisering.

Bemærkninger til interventionsindlægget

30. Efter indgivelsen af interventionsindlægget kan præsidenten, såfremt han finder det nødvendigt, fastsætte en frist for fremsættelse af korte bemærkninger hertil. Indgivelsen af sådanne bemærkninger, hvis længde ikke bør overstige fem sider, er imidlertid fakultativ. Formålet med sådanne bemærkninger er udelukkende at gøre det muligt for sagens oprindelige parter at reagere på unøjagtige oplysninger eller at tage stilling til nye anbringender eller argumenter, som intervenienten har fremført. Såfremt der ikke er tale om sådanne forhold, anbefales det, at der ikke indgives sådanne bemærkninger, således at retsforhandlingens skriftlige del ikke forlænges unødigt.

Anmodninger om intervention, der fremsættes for sent

31. Såfremt den opfylder betingelserne i procesreglementets artikel 130, stk. 2-4, kan en anmodning om intervention, der fremsættes efter udløbet af fristen i henhold til procesreglementets artikel 130, stk. 1, eller artikel 190, stk. 2, ligeledes tages i betragtning af Domstolen, dog under forudsætning af, at den er indgået, inden der i medfør af procesreglementets artikel 60, stk. 4, er truffet beslutning om, at retsforhandlingernes mundtlige del skal åbnes. I et sådant tilfælde kan intervenienten i givet fald fremsætte sine bemærkninger under den mundtlige forhandling, hvis en sådan finder sted.

Intervention inden for rammerne af en sag om foreløbige forholdsregler eller i en fremskyndet procedure

32. Det samme gælder i princippet inden for rammerne af en sag om foreløbige forholdsregler, eller såfremt der anvendes en fremskyndet procedure. Såfremt der ikke foreligger særlige omstændigheder, der begrundet indgivelse af skriftlige indlæg, kan den person eller enhed, der har fået tilladelse til at intervenere i en sådan sag, kun fremsætte sine bemærkninger mundtligt, såfremt der afholdes et retsmøde.

Udelukkelse af intervention i præjudicielle sager

33. De ovennævnte regler om intervention gælder derimod ikke for præjudicielle sager. Da denne sagskategori ikke har karakter af tvistemål, og da Domstolen har en særlig funktion, når den anmodes om at træffe en præjudiciel afgørelse om fortolkningen eller gyldigheden af EU-retten, er det kun de berørte, der er omfattet af statutens artikel 23, der må fremsætte bemærkninger, hvad enten de er skriftlige eller mundtlige, til de spørgsmål, som retterne i medlemsstaterne forelægger for Domstolen.

Processkrifternes form og struktur

34. Uafhængigt af de ovenstående forhold og de krav, der med hensyn til processkrifternes indhold følger af statutens og procesreglementets bestemmelser, skal skriftlige indlæg og bemærkninger, der indgives til Domstolen, opfylde visse yderligere krav med henblik på at lette Domstolens, navnlig elektroniske, læsning og behandling af disse skrifter. Disse krav vedrører såvel disse processkrifters form og fremstilling som deres struktur eller længde.

35. Rent formelt er det indledningsvis meget vigtigt, at indlæg og bemærkninger, der indgives af parterne, udformes på en sådan måde, at det er muligt for Domstolen at behandle disse processkrifter elektronisk, herunder navnlig at scanne dem og anvende tegngenkendelse. I denne henseende skal følgende krav tages i betragtning:

- Indlæg eller bemærkninger skal være skrevet på hvidt, ulinjeret papir i A4-format, og teksten må kun være på den ene side af papiret (forside) og ikke på begge sider (for- og bagside).
- Teksten skal være skrevet med en gængs skrifttype (som f.eks. Times New Roman, Courier eller Arial) i en skriftstørrelse på mindst 12 punkt for så vidt angår tekst og en skriftstørrelse på mindst 10 punkt for så vidt angår fodnoter, med en linjeafstand på 1,5 og en vandret og lodret margen på 2,5 cm (øverst, nederst, til venstre og til højre på siden).
- Alle afsnit i indlæg eller bemærkninger skal nummereres, fortløbende og i stigende rækkefølge.
- Det samme er gældende for indlæggets eller bemærkningernes sider, herunder eventuelle bilag og fortegnelsen herover, som skal være nummereret øverst til højre, fortløbende og i stigende rækkefølge.
- Endelig skal siderne i indlæg eller bemærkninger, som ikke sendes elektronisk til Domstolen, være samlet på en sådan måde, at de uden besvær kan skilles ad, og ikke ved hjælp af fast hæftning såsom lim eller hæfteklammer.

36. I tillæg til disse formelle krav skal processkrifter, der indgives til Domstolen, være udformet på en sådan måde, at det er muligt at forstå deres struktur og omfang ud fra de første sider. Ud over at der på det pågældende indlægs eller de pågældende bemærkningers første side skal være angivet processkriftets titel, sagsnummeret (såfremt dette allerede er blevet meddelt af Justitskontoret) og de parter, som berøres af skriftet (parterne i hovedsagen, sagsøgeren og den sagsøgte, eller parterne i den pågældende sag for Retten), skal de indgivne indlæg eller bemærkninger indledes med en kort fremstilling af den disposition, som skriftets ophavsmand har anvendt, eller med en indholdsfortegnelse. Indlægget eller bemærkningerne skal afsluttes med ophavsmandens påstande eller, for så vidt angår præjudicielle sager, med den besvarelse af den forelæggende rets spørgsmål, som foreslås af ophavsmanden.

37. Selv om de processkrifter, der fremsendes til Domstolen, ikke er underlagt andre krav med hensyn til deres indhold end dem, der følger af statuten og procesreglementet, er det ikke desto mindre vigtigt at være opmærksom på, at disse skrifter udgør grundlaget for Domstolens behandling af sagen, og at de i reglen oversættes af Domstolen eller af den institution, som de hidrører fra. Af hensyn til, at retsforhandlingerne kan forløbe tilfredsstillende, samt af hensyn til parterne selv skal indgivne indlæg eller bemærkninger derfor udfærdiges i et præcist og enkelt sprog uden at anvende tekniske udtryk, der er særlige for et nationalt retssystem. Gentagelser skal undgås, og korte sætninger er så vidt muligt at foretrække frem for lange, komplekse sætninger med indskudte sætninger og bisætninger.

38. Når parterne i deres indlæg eller bemærkninger påberåber sig en særlig national eller EU-retlig retsforskrift eller lovgivning, skal henvisninger til denne retsforskrift eller lovgivning være præcise, både hvad angår tidspunktet for dokumentets vedtagelse og, hvis muligt, datoen for dets offentliggørelse og hvad angår retsforskriftens eller lovgivningens tidsmæssige anvendelse. Når parterne citerer et uddrag eller et afsnit af retspraksis eller af en generaladvokats forslag til afgørelse, anmodes de endvidere om at præcisere det pågældende sagsnummer samt om at angive en nøjagtig henvisning til det pågældende uddrag eller afsnit.

39. Endelig bemærkes, at den retlige argumentation, som fremføres af parterne eller de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, skal fremgå af de skriftlige indlæg eller bemærkninger, og ikke af eventuelle vedlagte bilag, der som hovedregel ikke oversættes. Kun dokumenter, der er nævnt i selve indlæggets eller bemærkningernes tekst, og som er nødvendige med henblik på at belyse eller underbygge indholdet, må vedlægges som bilag til indlægget eller bemærkningerne. I medfør af procesreglementets artikel 57, stk. 4, accepteres fremlæggelse af bilag i øvrigt kun, såfremt de er ledsaget af en bilagsfortegnelse. Denne fortegnelse skal for hvert bilag indeholde bilagets nummer, en kort angivelse af bilagets art samt en angivelse af den side eller det afsnit i indlægget eller bemærkningerne, som henviser til dokumentet, og som begrundet dets fremlæggelse.

Indlevering og fremsendelse af processkrifter

40. Kun processkrifter, der udtrykkeligt er omhandlet i procesreglementet, kan indleveres til Justitskontoret. Disse processkrifter skal indleveres inden for de fastsatte frister og skal overholde kravene i procesreglementets artikel 57. Indleveringen kan ske elektronisk, pr. post eller ved fysisk aflevering af det omhandlede processkrift på Domstolens Justitskontor eller, uden for Justitskontorets åbningstid, i receptionen i Domstolens bygninger (rue du Fort Niedergrünewald), hvor servicepersonalet bekræfter at have modtaget processkriftet ved at påføre det dato og klokkeslæt for modtagelsen.

41. Den sikreste og hurtigste måde at indlevere et processkrift på er ved at anvende applikationen *e-Curia*. Denne applikation, som er fælles for de tre retsinstanser, der udgør Den Europæiske Unions Domstol, blev taget i brug i 2011. Applikationen gør det muligt udelukkende at indlevere og forkynde processkrifter elektronisk, uden at det er nødvendigt at udarbejde bekræftede genparter af de skrifter, der fremsendes til Domstolen, eller at gentage denne fremsendelse pr. post. Fremgangsmåden med henblik på adgang til applikationen *e-Curia* og betingelserne for anvendelse heraf er nøje beskrevet i Domstolens afgørelse af 13. september 2011 om indlevering og forkyndelse af procesdokumenter via applikationen *e-Curia* og i betingelserne for *e-Curias* anvendelse, som afgørelsen henviser til. Disse dokumenter er tilgængelige på Domstolens hjemmeside (under rubrikken »Domstolen — Sagsbehandlingen«).

42. Såfremt et processkrift ikke fremsendes til Domstolen ved hjælp af ovennævnte applikation, kan det ligeledes fremsendes til Domstolen pr. post. Kuverten indeholdende processkriftet skal sendes til Domstolens Justitskontor på følgende adresse: Rue du Fort Niedergrünewald — L-2925 Luxembourg. I denne forbindelse bemærkes, at i medfør af procesreglementets artikel 57, stk. 7, er datoen og klokkeslættet for indleveringen af det originale eksemplar af processkriftet til Justitskontoret eneføgende for beregningen af procesfristerne. Med henblik på at undgå præklusion er det derfor stærkt tilrådeligt at lade den pågældende forsendelse sende som anbefalet post eller som eksprespost flere dage inden udløbet af den frist, der er fastsat for processkriftets indlevering.

43. Det er endvidere endnu muligt at fremsende en underskrevet genpart af det originale eksemplar af processkriftet pr. *telex* ((+ 352) 43 37 66) eller som vedhæftet fil til en *e-mail* (ecj.registry@curia.europa.eu). Indlevering af et processkrift på en af disse måder anses med hensyn til overholdelse af procesfristen imidlertid kun for at være rettidig, såfremt det underskrevne originaleksemplar af processkriftet, vedlagt de bilag og genparter, der er omhandlet i procesreglementets artikel 57, stk. 2, indgår til Justitskontoret senest ti dage efter afsendelsen af telefaxen eller e-mailen. Det originale eksemplar skal derfor afsendes uden ophold umiddelbart efter afsendelsen af genparten, uden at der foretages selv mindre rettelser eller ændringer heri. I tilfælde af, at det underskrevne originaleksemplar afviger fra den tidligere fremsendte genpart, vil kun datoen for indleveringen af det underskrevne originaleksemplar blive taget i betragtning.

III. RETSFORHANDLINGERNES MUNDTLIGE DEL

44. Som det fremgår af statuttens artikel 20, stk. 4, omfatter retsforhandlingernes mundtlige del i det væsentlige to forskellige etaper: Påhør af parterne eller de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, og generaladvokatens fremsættelse af forslag til afgørelse. Såfremt sagen ikke rejser nogen nye retsspørgsmål, kan Domstolen dog i henhold til statuttens artikel 20, stk. 5, beslutte, at sagen skal pådømmes uden generaladvokatens forslag til afgørelse. Afholdelse af mundtlig forhandling sker ikke systematisk.

Formålet med mundtlig forhandling

45. Henset til, hvor vigtig retsforhandlingernes skriftlige del er i forbindelse med sager, der indbringes for Domstolen, og med forbehold for procesreglementets artikel 76, stk. 3, er det afgørende kriterium for afholdelsen af et retsmøde ikke så meget en udtrykkelig anmodning herom, som det er Domstolens egen vurdering af, om dette retsmøde potentielt kan bidrage til at løse tvisten eller til at fastlægge de svar, som Domstolen skal give på spørgsmål, der er forelagt af en ret i en medlemsstat. Domstolen afholder derfor et retsmøde, når et sådant kan give en bedre forståelse for sagen samt aspekterne heri, hvad enten en af parterne eller en af de berørte, der er omfattet af statuttens artikel 23, har fremsat en anmodning herom eller ej.

Anmodning om retsmøde

46. Såfremt disse parter eller berørte finder, at der bør afholdes et retsmøde i en sag, påhviler det under alle omstændigheder de pågældende, efter forkyndelsen af, at retsforhandlingernes skriftlige del er afsluttet, pr. post at oplyse Domstolen om grundene til, at de ønsker at få lejlighed til at udtale sig for Domstolen. Denne begrundelse — som ikke må forveksles med et skriftligt indlæg eller skriftlige bemærkninger og ikke bør overstige tre sider — skal være støttet på en konkret vurdering af nytten for den pågældende part af, at der afholdes mundtlig forhandling, og angive de elementer i sagens akter eller i argumentationen, som parten finder det nødvendigt at udbygge eller imødegå mere udførligt under dette retsmøde. En begrundelse af generel karakter, som eksempelvis henviser til sagens betydning eller betydningen af de spørgsmål, som Domstolen skal træffe afgørelse om, er ikke i sig selv tilstrækkelig.

Indkaldelse til retsmødet og nødvendigheden af en hurtig besvarelse heraf

47. Når Domstolen har besluttet at afholde mundtlig forhandling i en given sag, fastsætter den den nøjagtige dato og klokkeslæt herfor, og parterne eller de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, modtager straks en indkaldelse fra Justitskontoret, som ligeledes oplyser dem om sammensætningen af det dommerkollegium, som Domstolen har henvist sagen til, om foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, som Domstolen har truffet, og om, hvorvidt sagen pådømmes uden forslag til afgørelse. Med henblik på, at Domstolen kan afholde dette retsmøde på de bedst mulige betingelser, anmodes nævnte parter eller berørte om at besvare Justitskontorets skrivelse inden for en kort frist og om at angive, om de faktisk har til hensigt at deltage i retsmødet, samt at angive navnet på den advokat eller befuldmægtigede, der vil repræsentere nævnte parter eller berørte under retsmødet. Et forsinket svar på Justitskontorets indkaldelse risikerer at være til skade for en tilfredsstillende afholdelse af retsmødet, henset til såvel den taletid, som Domstolen tildeler den pågældende part, som af hensyn til tilrettelæggelsen af tolkning.

Forholdsregler i forbindelse med retsmødet

48. Både som følge af de til tider vanskelige trafikforhold i Luxembourg og som følge af de sikkerhedsforanstaltninger, der finder anvendelse ved adgangen til Domstolens bygninger, anbefales det at træffe de nødvendige forholdsregler med henblik på, på dagen for retsmødet, at være til stede i den sal, hvor retsmødet afholdes, i god tid før den fastsatte tid for retsmødets begyndelse. Inden retsmødets begyndelse er det sædvanligvis således, at medlemmerne af dommerkollegiet og repræsentanterne for parterne eller for de berørte, som er omfattet af statuttens artikel 23, mødes til en kort drøftelse om retsmødets tilrettelæggelse. Den refererende dommer og generaladvokaten kan ved denne lejlighed anmode nævnte repræsentanter om under retsmødet at præcisere visse spørgsmål yderligere eller at uddybe forskellige særlige aspekter i den pågældende sag.

Det sædvanlige forløb af en mundtlig forhandling

49. Selv om forløbet kan variere alt efter de særlige omstændigheder i den enkelte sag, består et retsmøde for Domstolen i reglen af tre særskilte dele: selve de mundtlige indlæg, spørgsmål fra Domstolens medlemmer og svarene.

Retsmødets første del: de mundtlige indlæg

Formålet med mundtlige indlæg

50. Med forbehold for særlige omstændigheder begynder retsmødet almindeligvis med *de mundtlige indlæg* fra parterne eller de berørte, som er omfattet af statutens artikel 23. Disse mundtlige indlæg har for det første til formål at efterkomme eventuelle anmodninger om koncentreret af indlæggene og at besvare de spørgsmål, som Domstolen i medfør af procesreglementets artikel 61 eller 62 har kunnet stille parterne eller de berørte inden retsmødet, og i givet fald dernæst at fremhæve de punkter, som den procederende anser for særligt vigtige for Domstolens afgørelse, i præjudicielle sager bl.a. henset til de skriftlige indlæg, som er blevet indgivet af andre deltagere i retsforhandlingerne.

51. I betragtning af det kendskab, som Domstolen allerede har til sagen ved afslutningen af retsforhandlingernes skriftlige del, er det ufornuddent under retsmødet at gengive indholdet af indlæg eller bemærkninger, der er indgivet skriftligt, herunder navnlig sagens retlige baggrund og faktiske omstændigheder. Kun punkter, der er afgørende for Domstolens afgørelse, skal fremlægges for Domstolen. Det præciseres dog ikke desto mindre, at når Domstolen inden retsmødets afholdelse har anmodet ovennævnte parter eller berørte om at koncentrere deres mundtlige indlæg om et særligt spørgsmål eller aspekt i sagen, bør kun dette spørgsmål eller aspekt i princippet inddrages i disse indlæg. Deltagere i retsmødet, som ønsker at gøre samme argumenter gældende, eller som har samme synspunkter, skal i øvrigt i videst muligt omfang foretage en afstemning inden retsmødet med henblik på at undgå endnu en gang at fremsætte argumenter, der allerede er blevet fremsat.

Taletid og eventuel forlængelse heraf

52. Taletiden fastsættes af dommerkollegiets formand efter høring af den refererende dommer og i givet fald generaladvokaten. Denne taletid fastsættes i reglen til 15 minutter, uanset til hvilket dommerkollegium sagen er henvist, dog kan denne varighed forlænges eller forkortes alt efter sagstypen eller sagens kompleksitet, antallet af deltagere i retsmødet og deres processuelle stilling samt eventuelle foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse. Den tildelte taletid kan i undtagelsestilfælde forlænges af dommerkollegiets formand efter behørigt begrundet anmodning fra en part eller en berørt, som er omfattet af statutens artikel 23. For at kunne tages i betragtning skal en sådan anmodning dog fremgå af den pågældende parts eller berørtes besvarelse af retsmødeindkaldelsen, og den skal under alle omstændigheder være indgået til Domstolen senest to uger inden retsmødets faktiske afholdelse.

Antallet af procederende

53. Af hensyn til, at retsmødet forløber tilfredsstillende, skal de mundtlige indlæg for hver part eller berørt, der er til stede under retsmødet, fremsættes af en enkelt person. Det kan dog undtagelsesvis tillades endnu en person at procedere, når sagstypen eller sagens særlige kompleksitet begrundet dette, og forudsat at der er blevet fremsat en anmodning herom i den pågældende parts eller berørtes besvarelse af retsmødeindkaldelsen, og under alle omstændigheder senest to uger inden retsmødets faktiske afholdelse. Hvis der gives en sådan tilladelse, bevirker den dog ikke, at taletiden forlænges, hvorfor de to procederende skal fordele den taletid imellem sig, som den pågældende part er blevet tildelt.

Retsmødets anden del: spørgsmål fra Domstolens medlemmer

54. Uanset at Domstolens medlemmer under de mundtlige indlæg kan stille spørgsmål eller ytre ønske om yderligere afklaring, kan de procederende efter afslutningen af disse indlæg anmodes om at besvare *yderligere spørgsmål fra Domstolens medlemmer*. Formålet med disse spørgsmål er at supplere medlemmernes kendskab til sagens akter, og de giver de procederende mulighed for at belyse og underbygge visse punkter, som i givet fald kræver yderligere præcisering efter afslutningen af retsforhandlingernes skriftlige del.

Retsmødets tredje del: svarene

55. Efter denne udveksling har repræsentanterne for parterne eller for de berørte, som er omfattet af statutens artikel 23, endelig mulighed for kort at afgive svar, såfremt de finder det nødvendigt. Disse svar, som hver især højst må vare fem minutter, udgør ikke endnu en runde mundtlige indlæg. De har som eneste formål at give de procederende mulighed for kort at reagere på de bemærkninger eller spørgsmål, som de andre deltagere i retsmødet eller Domstolens medlemmer har fremsat. Hvis to procederende har fået tilladelse til at procedere for en part, må kun den ene afgive svar.

Virningen af og hensyntagen til simultantolkning

56. Hvad enten der er tale om mundtlige indlæg, svar eller besvarelser af Domstolens spørgsmål, skal de procederende være opmærksomme på, at medlemmerne af dommerkollegiet ofte følger indlæggene ved hjælp af simultantolkning. Af hensyn til, at retsmødet forløber tilfredsstillende, og med henblik på at sikre kvaliteten af oversættelsen opfordres repræsentanterne for parterne eller for de berørte, som er omfattet af statutens artikel 23, til i det omfang, de har udarbejdet en, selv kortfattet, tekst, noter til det mundtlige indlæg eller en disposition herfor, forudgående pr. telefax ((+ 352) 43 03 36 97) eller e-mail (interpret@curia.europa.eu) at fremsende disse til Tolkeafdelingen. Teksten eller noterne meddeles udelukkende til tolkene og fremsendes ikke til medlemmerne af dommerkollegiet og generaladvokaten, ligesom de ikke vedlægges sagens akter.

57. Under selve retsmødet frarådes det imidlertid at oplæse et manuskript. Med henblik på at lette tolkningen anbefales det at tale frit på grundlag af velstrukturerede noter. Under alle omstændigheder er det vigtigt at tale direkte ind i mikrofonen med en naturlig rytme, der ikke er for hurtig, at indlede med at redegøre for den plan, som indlægget følger, og systematisk at foretrække korte og enkle sætninger.

Efter den mundtlige forhandling

58. Efter retsmødet afsluttes den aktive deltagelse for parter eller berørte, som er omfattet af statutens artikel 23. Med forbehold for det særlige undtagelsestilfælde, hvor retsforhandlingernes mundtlige del genåbnes i medfør af procesreglementets artikel 83, må nævnte parter ikke længere indgive skriftlige eller mundtlige indlæg, herunder som reaktion på generaladvokatens forslag til afgørelse, når dommerkollegiets formand har erklæret den mundtlige forhandling for afsluttet.

IV. AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

59. Disse praktiske anvisninger ophæver og erstatter de praktiske anvisninger vedrørende direkte søgsmål og appelsager af 15. oktober 2004 (EUT L 361, s. 15), som ændret den 27. januar 2009 (EUT L 29, s. 51).

60. Disse praktiske anvisninger offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*. De træder i kraft dagen efter offentliggørelsen.

Vedtaget i Luxembourg, den 25. november 2013.
